

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 7.Pf.20.380/2024/3.

A felperesek:

néhai I.r. felperes I. rendű

II.r. felperes II. rendű (II.rendű felperes címe)

III.r. felperes III. rendű (II.rendű felperes címe)

IV.r. felperes IV. rendű (IV.r.rendű felperes címe)

IV.r. felperesné V. rendű (IV.r.rendű felperes címe)

I-V. rendű felperesek képviselője:

Kollarics Flóra Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kollarics Flóra ügyvéd; ügyvédi iroda címe1)

Az alperes:

alperes (alperes címe)

Az alperes képviselője:

Budapesti 384. sz. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Simon Tamás ügyvéd; ügyvédi iroda címe2)

A per tárgya: személyiségi jogsértés megállapítása és sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel és csatlakozó fellebbezéssel támadott határozat száma:

27.P.21.606/2022/21.

A fellebbezést benyújtó fél: alperes

A csatlakozó fellebbezést benyújtó fél: I-V. rendű felperesek

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben, a következők szerint megváltoztatja:

- az I. rendű felperesnek megítélt sérelemdíj összegét 750.000 forintról 1.000.000 (Egymillió) forintra felemeli, azzal, hogy ezen összeg egymás között fele-fele arányban I. rendű felperes jogutódait, a II-III. rendű felpereseket illeti meg;
- a II-III. rendű felpereseket megillető sérelemdíj összegét személyenként 500.000 (Ötszázezer) forintra; a IV-V. rendű felpereseket megillető sérelemdíj összegét személyenként 100.000 (Százezer) forintra felemeli;
- az I. rendű felperesnek megítélt elsőfokú perköltség összegét 50.000 (Ötvenezer) forint plusz áfa összegre felemeli, azzal, hogy ezen összeg egymás között fele-fele arányban az I. rendű felperes jogutódait, a II-III. rendű felpereseket illeti meg;
- a II-III. rendű felpereseket megillető elsőfokú perköltség összegét személyenként 30.000 (Harmincezer) forint, valamint 25.000 (Huszonötezer) forint plusz áfa összegre; a IV-V. rendű felpereseket megillető elsőfokú perköltség összegét személyenként 6.000 (Hatezer) forint, valamint 10.000 (Tízezer) forint plusz áfa összegre felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II-III. felpereseknek személyenként 5.000 (Ötezer) forint, valamint 25.000 (Huszonötezer) forint plusz áfa összegű, a IV-V. rendű felpereseknek személyenként 1.000 (Ezer) forint, valamint 10.000 (Tízezer) forint plusz áfa összegű fellebbezési eljárási költséget.

A meg nem fizetett 132.000 (Százharminckétezer) forint fellebbezési és 18.000 (Tizennyolcezer) forint csatlakozó fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A 2015. szeptember 1. napján született – SMA1-es tetraplégias, 5 hónapos korától folyamatos kórházi ellátás keretében gépi lélegeztetésre és mesterséges táplálásra szoruló – I. rendű felperes a II-III. rendű felperesek gyermeke, a IV-V. rendű felperesek unokája.

[2] Az I. rendű felperes az alperesi kórházba kerülésétől kezdve kétágyas, egy másik lélegeztetett kisgyermekkel közös kórteremben volt elhelyezve.

[3] Az alperes a koronavírus járvány megjelenésével a beteglátogatás rendjében jelentős korlátozásokat vezetett be: 2019. március 20-tól naponta 13 óra és 17:30 óra között egyszerre egy személy; 2020. január 29-től naponta 16 óra és 17 óra között mindig ugyanaz a személy; 2020. július 1-től mindkét szülő, de egymást naponta váltva, 16 óra és 17 óra között látogathatta az I. rendű felperest.

[4] A II-III. rendű felperesek 2020 novemberében a látogatás jelentős korlátozása miatt panaszt tettek; az alperes orvosigazgatója válaszlevelében közölte, hogy a tartós kórházi ellátásra szoruló gyermekek esetében nem biztosítható az egyik szülő folyamatos jelenléte, és tájékoztatást adott a gyermekük otthoni lélegeztetésének lehetőségéről.

[5] A II-III. rendű felperesek 2020. december 14-én kelt levelükben az alperes főigazgatójához fordultak a látogatás korlátozását kifogásolva; a főigazgató válaszlevelében közölte, hogy a szülői jelenlétet alkalmasszerűen nem tudják biztosítani, erre csak akkor van mód, amennyiben az érintett szülő beköltözik a kórházba és azt nem hagyja el.

[6] A II-III. rendű felperesek 2021-ben a központhoz fordultak; az központ 2021. július 13-i válaszlevelében közölte, hogy az alperes házirendje a panaszolt időszakban nem felelt meg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 11. § (3)-(4) bekezdésében foglaltaknak. A vizsgálatot 2021. október 4-én kelt 50421-3/2021.EÜIG. számú határozattal (továbbiakban: hatósági határozat) zárta, amely megállapította az I. rendű felperes kórházi ellátásával kapcsolatos jogsértést, rögzítette, hogy az alperes hatályos házirendje nem felel meg az Eütv. 11. § (3)-(4) bekezdéseiben foglaltaknak; felszólította és kötelezte az alperest, hogy a kiskorú betegek esetében biztosítsa a szülő, a törvényes képviselője, illetőleg általa vagy törvényes képviselője által kijelölt személy mellette történő tartózkodását.

[7] Az alperes 2021. november 17-én hatályba lépett házirendje szerint napi öt óra időtartamban, 12 óra és 17 óra között van lehetőség a gyermekek látogatására, az adott napon ugyanazon, személyében nem korlátozott látogató fogadható.

[8] Az I-V. rendű felperesek keresetükben – kifogásolva, hogy az alperes 2020. január 29-e és 2021. november 17-e között (egy másik kórházban tartózkodás 2021. június 21-e és 2021. július 27-e közötti időszaka kivételével) az I. rendű felperes esetében kizárólag egyetlen szülőjét engedte be egy óra időtartamra, nagyszüleit pedig elzárta a látogatása lehetőségétől, valamint nem biztosította, hogy egyik szülője folyamatosan mellette lehessen; a II-III. rendű felperesek esetében ugyanezen időszakban kizárólag az egyiküknek és csak napi egy óra időtartamban biztosította a látogatás lehetőségét, nem tette lehetővé, hogy egyikük folyamatosan az I. rendű felperes mellett lehessen; IV-V. rendű felperesek esetében ugyanezen időszakban elzárta őket az unokájuk látogatásának lehetőségétől – annak megállapítását kérték, hogy az alperes megsértette a magán- és családi élethez, a másokkal (családjukkal) való kapcsolattartáshoz, valamint az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogukat. Az I. rendű felperes 1.000.000 forint, a II-III. rendű felperesek személyenként 500.000 forint, a IV-V. rendű felperesek személyenként 100.000 forint sérelemdíj megfizetésére támasztottak igényt. Kérték továbbá az alperes kötelezését a jogsértés abbahagyására és a további jogsértéstől való eltiltásra, az Eütv. 11. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettsége maradéktalan betartására, a látogatási szabályok szükséges és arányos mértéknek fenntartására.

[9] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[10] Vitatta, hogy megsértette az I-V. rendű felperesek személyiségi jogait. Álláspontja szerint a koronavírus járvány alatt csak a szükséges és arányos mértékben korlátozta a beteglátogatás jogát, a kapcsolattartás tekintetében az Eütv. 11. § (4) bekezdése nem kötelezi arra, hogy a kiskorú gyermek egyik szülőjének folyamatos jelenlétét lehetővé tegye.

[11] Érvelése szerint az Eütv. 11. §-ának (8) és (9) bekezdésekkel való kiegészítéséből következik, hogy 2023. január 1. napját megelőzően, azaz a kereseti kérelemmel érintett időszakban a II-V. rendű felpereseknek még nem volt önálló kapcsolattartási joga, azzal kizárólag az I. rendű felperes rendelkezett.

[12] Hangsúlyozta: a koronavírus járvány különösen súlyos veszélyt jelentett a tartósan lélegeztetett betegekre, esetükben rendkívüli jelentősége volt a járványügyi korlátozások szigorú betartásának. Az központ hatósági határozatában foglaltak megalapozottságát vitatta, álláspontja szerint a járványügyi rendelkezéseknek megfelelően járt el, a házirendet nem önkényesen, hanem az indokolt korlátozásokkal alakította ki.

[13] Vitatta, hogy a látogatás korlátozása az I-V. rendű felperesek számára pszichés hátrányokkal járt. Megítélése szerint szakkérdés az I. rendű felperes egészségi állapotának feltárása, különösen annak eldöntése, hogy valóban képes-e a környezetével való kommunikációra. Orvos és pszichiáter igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta annak vizsgálata érdekében, hogy az egészségkárosodás milyen hatást gyakorol a kapcsolattartás

lehetőségeire, valamint a látogatás korlátozása az I-V. rendű felpereseknél kimutatható – sérelemdíjat megalapozó – pszichés hátránnyal járt-e.

[14] Hangsúlyozta: személyiségi jogsértés megállapítása esetén sem jár automatikusan a sérelemdíj, utalt a mellőzés bírói gyakorlatban kimunkált feltételeinek a fennállására.

[15] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette az I. rendű felperes magánélethez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2020. január 30. napja és 2021. június 20. napja, továbbá 2021. július 28. napja és 2021. november 16. napja között nem tette lehetővé, hogy tartós kórházi ellátása során valamelyik szülője folyamatosan mellette tartózkodjon; megállapította, hogy az alperes megsértette a II-III. rendű felperesek magánélethez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2020. január 30. napja és 2021. június 20. napja, továbbá 2021. július 28. napja és 2021. november 16. napja között nem tette lehetővé, hogy egyikőjük folyamatosan a tartós kórházi ellátásra szoruló gyermekük mellett tartózkodjon; megállapította, hogy az alperes megsértette a IV-V. rendű felperesek magánélethez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2020. január 30. napja és 2021. június 20. napja, továbbá 2021. július 28. napja és 2021. november 16. napja között egyáltalán nem tette lehetővé a tartós kórházi ellátásra szoruló unokájuk meglátogatását. Kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására, és eltiltotta a további jogsértéstől. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 750.000 forint, a II-III. rendű felpereseknek személyenként 375.000 forint, a IV-V. rendű felpereseknek személyenként 75.000 forintot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 31.750 forint, a II-III. rendű felpereseknek személyenként 38.375 forint, a IV-V. rendű felpereseknek személyenként 6.087 forint perköltséget; megállapította, hogy az I. rendű felperest terhelő 15.000 forint és az alperest terhelő 45.000 forint meg nem fizetett illetéket az állam viseli.

[16] Határozata indokolásában rögzítette, hogy a betegeket és a hozzátartozóikat megillető, az Eütv. 11. § (1)-(2) bekezdéseiben biztosított kapcsolattartási jog gyakorlását a kórházaknak törvényes jogokat nem sértő házirendben kell biztosítaniuk.

[17] Az Eütv. 11. § (4) bekezdése az általánostól eltérő kapcsolattartási jogot biztosít a kiemelkedően sérülékeny helyzetben lévő kiskorúak számára, annak kimondásával, hogy „kiskorú betegnek joga van arra, hogy szülője, törvényes képviselője, illetőleg az általa vagy törvényes képviselője által megjelölt személy mellette tartózkodjon”. A jogszabályi rendelkezés nem tesz különbséget az akut ellátásban részesülő és a tartósan gondozott kiskorúak között, a tartósan kórházban kezelt beteg gyermekek esetében pedig különös jelentősége van az egyik szülő kórházi jelenléte biztosításának. A jogszabályi rendelkezés helyes értelmezése az, hogy az egyik szülő (vagy az általa kijelölt személy) folyamatosan a kórházi kezelés alatt álló kiskorú gyermek mellett tartózkodhat. Nem osztotta alperes azon védekezését, miszerint a tartós kórházi kezelés alatt álló I. rendű felperes esetében csak azt kellett biztosítani, hogy az egyik szülője mellette tartózkodhasson, a tartózkodás fogalma alatt azonban nem a folyamatos jelenlét lehetősége értendő. Az Eütv. 11. §-ának 2023. január 1-jei hatállyal történő, (8)-(9) bekezdésekkel való kiegészítése nem tartalmaz jogi novumot a kiskorúak hozzátartozóit megillető kapcsolattartási jog megítélése tekintetében. Az Eütv. 11. § (4) bekezdése értelmében a kiskorúak számára minden korlátozástól mentesen, míg a 11. § (8)-(9) bekezdése értelmében a kritikus helyzetbe került nagykorúak számára akkor kell

biztosítani a folyamatos látogatás lehetőségét, amennyiben annak az infrastrukturális lehetőségei az adott intézményben fennállnak. Ebből következően a látogatásokhoz kötődő feladatok nehézsége, az ápolók nem elégséges létszáma – az, hogy az orvosi munkát esetleg zavarja a látogatás – nem elégséges indok a kapcsolattartási jog korlátozására.

[18] Kiemelte: a kiskorúakat megillető látogatási jog nem tehető függővé a gyermek személyében rejlő okoktól, független az adott betegsége jellegétől, intellektusa megtartottságától vagy annak esetleges hiányától. Az orvosi dokumentáció szerint az I. rendű felperes intellektusa megtartott, szemmozgással igen és nem válaszokat egyértelműen jelez, ugyanakkor jogalkotási szinten eldőlt, hogy bármilyen súlyos testi, lelki hátrányokkal kórházban élő kiskorút megilleti az a jog, hogy az egyik szülője folyamatosan mellett legyen. Emiatt mellőzte az alperes szakértői bizonyítási indítványát, amely az I. rendű felperes kommunikációs képessége, illetőleg a látogatása elmaradásának lelki hatása felmerésére irányult.

[19] Rögzítette: nyilvánvaló, hogy a kórházak számára a szülők gyermekeik mellett tartózkodásának biztosítása a koronavírus járvány alatt rendkívüli kihívást jelentett, ugyanakkor nem eredményezett mentesülést az Eütv. 11. § (4) bekezdésében meghatározott kötelezettség teljesítése alól. Az alperes általánosságban hivatkozott a COVID tartós lélegeztetettekre gyakorolt pusztító hatására, ezzel indokolva a látogatás drasztikus korlátozását, de nem tett konkrét előadást arra, hogy felmérte-e: a kórházi osztály adottságaira figyelemmel van-e lehetőség az I-V. rendű felpereseket megillető kapcsolattartási jog biztosítására, és ha igen, milyen módon. Nem foglalkozott azzal, hogy az I. rendű felperes ellátására szolgáló két ágyas kórteremben az ágyak mechanikus elválasztása és/vagy a szakaszos látogatás megszervezése biztosíthatná-e a kapcsolattartás lehetőségét. főorvos tanúvallomása szerint a járvány alatt az akut betegellátás lényegében megszűnt, a tizenkét ágyas kórházi osztályon jellemzően hat beteg ápolására került sor, ezért észszerűen feltételezhető, hogy a betegek elhelyezésének megváltoztatása alkalmat adott volna kapcsolattartási jog törvényes – vagy legalábbis a napi egy órát meghaladó – mértékben való biztosítására. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a hasonló betegellátást végző kórházban a perrel érintett időszakban az alperes gyakorlatát lényegesen meghaladó mértékben biztosították a beteg gyermekek és hozzátartozóik kapcsolattartási joga gyakorlását.

[20] A jogsértés súlyát növelte, hogy az alperes a járvány harmadik hullámának 2021 tavaszára tehető lezajlása ellenére csak 2021 novemberében, az központ kötelezésére változtatott a látogatás rendjén. Hangsúlyozta: egyre nagyobb társadalmi elvárás a betegek lelki egészségének megőrzése is, különösen a tartósan beteg, életvitelszerűen kórházi ellátásban részesülők és hozzátartozóik számára rendkívül fontos a kórházak empátiás hozzáállása, lelki terheik viselésének támogatása.

[21] Kifejtette: a joggyakorlás körében a látogatási idő kihasználtságának nincs relevanciája, valamint a kapcsolattartási jogot az életszerűség és a hozzátartozók alapvető érdekeire figyelemmel kell biztosítani, ezért a napi egy órára korlátozott látogatás elkerülésének nem reális alternatívája az, hogy az egyik szülő a kórházba beköltözhet és annak elhagyása nélkül a gyermeke mellett tartózkodhat. Kiemelte továbbá: a kiskorút nem pusztán a szüleivel, hanem a többi családtaggal, a nagyszülőkkel való kapcsolattartás joga is megilleti.

[22] Mindezeket értékelve rámutatott: az alperes nem törekedett arra, hogy – ha nem is a lehető legteljesebb mértékben, de – biztosítsa az I-V. rendű felperesek közötti kapcsolattartás lehetőségét; jogellenesen járt el, mert nem tett érdemi lépéseket a beteglátogatás biztosítása érdekében; mechanikusan eljárva, az általánosság szintjén maradó járványügyi indokokra, hivatkozással korlátozta kapcsolattartási joguk gyakorlását.

[23] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § b) pontja és a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény (Mvtv.) 1. §-a, valamint 2. § (1) és (3) bekezdése felhívásával arra jutott, hogy az alperes a jogellenes látogatási renddel megsértette az I-V. rendű felperesek magánélethez fűződő személyiségi jogát, mert a II-III. rendű felperesek esetében a kapcsolattartási jog korlátozása, a IV-V. rendű felperesek esetében annak kizárása hátrányosan befolyásolta, akadályozta az életük felelősségteljes, önálló alakítását, családi kapcsolataik megélését és megóvását. Tekintettel arra, hogy a kapcsolattartási jog nem önálló személyiségi jog, azt a magánélethez való jog magában foglalja, illetőleg az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jog sérelme nem volt megállapítható, e körben a kereseti kérelem elutasításáról határozott.

[24] A Ptk. 2:51. § (1) bekezdés b) és d) pontja alkalmazásával helyt adott a jogsértés abbahagyására kötelezés és a további jogsértéstől eltiltás iránti keresetnek, azonban a sérelmes helyzet megszüntetésének módjára vonatkozó kérelmet – mivel nem felelt meg a végrehajthatóság követelményének– megalapozatlannak találta.

[25] A sérelemdíj iránti követelést a Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdései alkalmazásával bírálta el, és 3/4 részében találta megalapozottnak. A jogsértés súlyát jelentősnek ítélte, mert az alperes jogszabályi kötelezettsége teljesítését huzamosabb időn át negligálta, és csak hatósági kötelezésre változtatta meg a gyakorlatát. A jogsértés ismétlődő jellegét arra tekintettel állapította meg, hogy az alperes a II-III. rendű felperesek több fórumon előterjesztett panasza ellenére a jogellenes gyakorlata fenntartása mellett döntött. A felróhatóságot is jelentősnek ítélte, mert mérlegelési lehetőséget nem engedő jogszabályi rendelkezést sértett meg az alperes és érdemi lépést nem tett annak érdekében, hogy az érintettek a kapcsolattartási jogukat gyakorolhassák. Kiemelte: nem csupán a II-III. rendű felpereseket napi 24 órában megillető látogatás lehetőséget nem biztosította, de arra sem tett lépéseket, hogy napi egy órát meghaladóan láthassák a gyermeküket, illetőleg a IV-V. rendű felperesek legalább alkalomszerűen látogathassák az unokájukat. A jogsértés hatása körében értékelte, hogy az I. rendű felperes életvitelszerűen kórházban lakott, a szülőknek és a nagyszülőknek nem volt más lehetősége a gyermekükkel való kapcsolattartásra, mint a meglátogatása, ezért a látogatási rend az életüket alapvetően befolyásoló tényezőnek minősül. A sérelemdíj összegének megállapításánál figyelembe vette, hogy a kapcsolattartási jog megsértése a magánélethez fűződő személyiségi jog sérelmeként értelmezhető.

[26] A perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség aránya (75%-25%) alapulvételével, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83. § (2) bekezdése alkalmazásával határozott.

[27] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezést, az I-V. rendű felperesek csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő.

[28] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását, perköltségfizetésre kötelezése mellőzését, valamint az I-V. rendű felperesek első- és másodfokú perköltségében való marasztalását kérte.

[29] Érvelése szerint az Eütv. 11. § (3) és (4) bekezdései nem írják elő, hogy a kapcsolattartást a legteljesebb mértékben kell biztosítani, ez ugyanis – a többlet tárgyi és személyi feltételek biztosításán keresztül – gyakorlatilag ellehetetlenítené az egészségügyi szolgáltatás teljesítését.

[30] Az Eütv. 11. § (3) és (4) bekezdéseiben foglaltakból nem következik a szülők folyamatos jelenlétének lehetősége; a kiskorúakra vonatkozó előírás a kapcsolattartás tekintetében három elvárást támaszt: a fekvőbeteg intézet feltételeinek betartását, a betegtársak jogainak tiszteletben tartását és a betegellátás zavartalanságát. Fenntartotta, hogy az Eütv. 11. §-ának (8) és (9) bekezdésekkel kiegészülése eredményezte a hozzátartozók kapcsolattartási jogát, 2023. január 1. napja előtt ez csak a betegeket illette meg. Az infrastrukturális feltételek mind a kiskorú, mind a nagykorú betegek esetén befolyásolási korlátként érinthetik a hozzátartozók kapcsolattartási jogát.

[31] Az központ eljárást befejező határozata sem írta elő a folyamatos kapcsolattartás biztosítását, azt, hogy a betegjog érvényesülését milyen tartalommal kell biztosítani. főorvos tanúvallomása szerint a COVID közegészségügyi és járványügyi fokozott veszélyt jelentett, különösen a tartósan gondozott betegek esetén, erre figyelemmel járt el a látogatás korlátozásakor. Az elsőfokú bíróság alaptalanul nem értékelte a javára, hogy a korlátozás mellett két alternatívát is felajánlott, egyrészt az I. rendű felperes otthoni lélegeztetését, másrészt a szülők kórházba költözését.

[32] Változatlanul állította, hogy az I. rendű felperes nem tudta a hozzátartozói jelenlétét kapcsolattartásként értelmezni. főorvos tanúvallomásával ellentétes annak megállapítása, hogy a fejlesztő pedagógus által megtanított jelrendszeren alapuló kommunikáció útján tartotta a kapcsolatot környezetével. Utóbbit a kórház zárójelentése nem támasztotta alá, ugyanis nem fejlesztő pedagógiai, hanem neuropszichológiai összefoglalót tartalmazott. E körben szükséges lett volna az általa indítványozott szakértői bizonyítás, amit az elsőfokú bíróság alaptalanul mellőzött.

[33] A járványügyi veszélyhelyzet alatt valamennyi beteg, így az I. rendű felperes érdekét és biztonságát is szolgálta a látogatás korlátozása. Jogszabályi rendelkezés nem írta elő, hogy a betegek áthelyezésével kellett volna szélesebb körű kapcsolattartást biztosítani. Nem vitás, hogy nem telt házzal működött, de a tartósan beteg és lélegeztetett betegek áthelyezése nem csak az ágyak átrendezését, hanem az ahhoz kapcsolódó berendezések áttelepítését is jelenti, amelyhez nem rendelkezett a szükséges személyi és tárgyi feltételekkel. Emellett elsődleges feladata a járványhelyzetben is a gyógyítás és a megelőzés volt. Az elsőfokú bíróság nem vehette volna figyelembe másik kórház látogatási rendjét. főorvos tanúvallomása szerint az I. rendű felperes nem volt kiszolgáltatott, a testi egészsége mellett a lelki egészsége gondozására is kellően fokozott figyelmet fordítottak.

[34] A II-III. rendű felpereseknek az Eütv. 15-16. §-aiban foglaltaknak megfelelően, írásban kellett volna kijelölniük a IV-V. rendű felpereseket kapcsolattartásra jogosult hozzátartozóként, ennek hiányában – amennyiben a keresettel érintett időszakban mégis lett volna önálló kapcsolattartási joguk – a formai feltétel teljesülése nélkül nem voltak jogosultak látogatásra.

[35] Tekintettel arra, hogy a kapcsolattartásra vonatkozó betegjog nem sérült, az I-V. rendű felperesek magánélethez fűződő személyiségi joga megsértése megállapításának sem volt helye. Személyiségi jogsértés hiányában alaptalanul kötelezte az elsőfokú bíróság a jogsértés abbahagyására, illetőleg tiltotta el a további jogsértéstől.

[36] Az I-V. rendű felpereseknek a sérelemdíjra jogosultsághoz hátrányt nem kellett bizonyítaniuk, ugyanakkor hátrány bekövetkezésének a hiányát bizonyíthatta volna, attól nem lett volna elzárható. A hátrány hiánya körében rendelkezésre állt főorvos tanúvallomása, illetőleg szakértői bizonyítást indítványozott, indítványa mellőzésével az elsőfokú bíróság elzárta az adekvát bizonyítástól.

[37] Tekintettel arra, hogy hatósági határozat nem írta elő a kapcsolattartási jog biztosításának tartalmát, a jogsértés súlyára és ismétlődő jellegére vonatkozó ítéleti okfejtés alaptalan. Vitatta, hogy eljárásával mérlegelési lehetőséget nem biztosító jogszabályi rendelkezést sértett, ellenkezőleg, mérlegelési lehetősége volt a kapcsolattartás befolyásolására, amelynek meg kellett felelnie az Eütv. 11. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Gyakorlata megfelelt a jogszabályi rendelkezésnek, felróhatóság nem terhelte, ha igen, az nem volt jelentős.

[38] Érvelése szerint pervesztessége esetére sem helytálló az elsőfokú bíróság perköltségfizetésre vonatkozó rendelkezése, ugyanis nem vette figyelembe, hogy a kereseti illeték megfizetésére a perben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére került sor.

[39] Az I-V. rendű felperesek csatlakozó fellebbezésükben a megítélt sérelemdíjak felemelését kérték, az I. rendű felperes tekintetében 1.000.000 forintra, a II-III. rendű felperesek tekintetében személyenként 500.000 forintra, a IV-V. rendű felperesek tekintetében személyenként 100.000 forintra; kérték az alperes teljes első- és másodfokú – kereseti és csatlakozó fellebbezési illetékből, valamint ügyvédi munkadíjból álló – perköltségükben való marasztalását.

[40] Érvelésük szerint az elsőfokú bíróság alaptalanul döntött a sérelemdíj iránti követelésük részbeni elutasításáról arra hivatkozva, hogy a kapcsolattartási jog sérelme a magánélet sérelmébe tartozik, illetőleg az emberi méltóság sérelmét nem találta megállapíthatónak. A sérelemdíj összege nem igazítható a megállapítani kért személyiségi jogsérelmek számához, a sérelemdíj funkciója ugyanis a nem vagyoni hátrány kompenzálása. A bírói gyakorlat szerint, amennyiben valamely személyiségi jog sérelme nem olyan fokú, hogy az önmagában megalapozza az érvényesíthetőséget, úgy az elszenvedett hátrány körében – az önálló személyiségi jog sérelmének megállapítása nélkül – értékelhető [BH2020. 1. 10.].

[41] A kért sérelemdíj összege nem tekinthető eltúlzottnak, különös tekintettel arra, hogy az alperes súlyosan felróható magatartása idézte elő a sérelmüket, azzal kirívó nem vagyoni hátrányt okozva.

[42] Utaltak a Fővárosi Ítéltábla hasonló ügyben hozott ítéletére, amelyben jelentősen enyhébb súlyú, hasonló természetű jogsérelem esetén a bíróság magasabb összegű sérelemdíjat tartott indokoltnak az általuk követelthez képest (2.Pf.20.475/2022/4/II.).

[43] Az I-V. rendű felperesek fellebbezési ellenkérelmükben – a csatlakozó fellebbezésükkel érintett rész kivételével – az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérték.

[44] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és abból – a sérelemdíjak részben elutasítása kivételével – helytálló jogi következtetésre jutott.

[45] A kiskorú gyermek családjával való kapcsolattartásának fontosságát vitató alperesi védekezés ellentétes a gyermekközponthoz tartozó egészségügyi ellátás követelményével. Köztudomású, hogy tartósan gépi lélegeztetésre szoruló, kórházi ágyhoz kötött gyermek kiszolgáltatott helyzetben van; még a kommunikációra képtelen gyermek esetén is kulcsfontosságú, hogy a hozzátartozói mellette tartózkodhassanak. Igazolást nyert, hogy az I. rendű felperes fejlesztő- pedagógus segítségével kialakított jelrendszer útján képes a kommunikációra. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan döntött az alperes által indítványozott szakértői bizonyítás mellőzéséről.

[46] Az alperes a fellebbezésében alaptalanul tette vitássá a szakmai felügyeleti szervek autoritását, az központ határozata kötelező erejét.

[47] Az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte az Eütv. irányadó rendelkezéseit; hangsúlyozták, hogy az Eütv. 11. § (3)-(6) bekezdéseiben biztosított jogok korlátozására a koronavírus járvány alatt sem volt lehetőség. Ennek alátámasztására szolgál, hogy a tisztifőorvos az egészségügyért felelős miniszter jóváhagyásával a koronavírus járvány alatt az általános látogatási tilalmat úgy rendelte el, hogy felhívta az egészségügyi szolgáltatókat az Eütv. 11. § (3)-(6) bekezdéseiben foglalt kapcsolattartási lehetőségek folyamatos biztosítására.

[48] Alaptalanul vitatja az alperes a IV-V. rendű felperesek kapcsolattartási jogát is, az ugyanis őket az I. rendű felperes közeli hozzátartozójaként egyértelműen megilleti.

[49] Az alperes által hivatkozott Eütv. 15. § és 16. §-a a kapcsolattartástól eltérő jogintézményt szabályoznak, a fellebbezési érvelés a betegjogok összemosását célozza.

[50] Az alperes a csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében azt kérte, hogy annak a másodfokú bíróság ne adjon helyt.

[51] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj iránti követelés részbeni elutasításakor nem tévedett, részletesen megindokolta, hogy a követelés mely okokból csak 75%-ban alapos. Kitért a jogsértés és felróhatóság jelentős súlyára, olyan megállapítást viszont nem tett, hogy a feltárt jogsértés az I-V. rendű felperesek életét alapvetően hátrányosan befolyásolta. A keresetben állított nem vagyoni hátrányok igazolására a szakértői bizonyítás mellőzése okán nem került sor.

[52] A csatlakozó fellebbezésben hivatkozott döntés eltérő tényállású ügyben született, abban az esetben sem bizonyított, ezért csak feltételezés, hogy a kapcsolattartási problémákból adódó negatív élmény az emlékezés szintjén akár élethosszig is fennmaradhat.

[53] Álláspontja szerint – a fellebbezésében már hivatkozott okból – a sérelemdíj felemelése esetén sem indokolt a terhére megállapított elsőfokú perköltség összegének a felemelése.

[54] A Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.523/2023/10. számú végzésével megállapította, hogy az eljárás az I. rendű felperes 2024. január 1. napján bekövetkezett halála miatt félbeszakadt. Miután a II-III. rendű felperesek igazolták, hogy törvényes öröklés jogcímén egymás között fele-fele arányban az elhunyt felperes jogutódai, a másodfokú eljárás a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének az érdemi felülbírálatával folytatódott.

[55] A Fővárosi Ítéltábla nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a kapcsolattartás jogának és az emberi méltósághoz való jognak a megsértése megállapítására irányuló kereseti kérelmeket elutasító, valamint a jogsértés abbahagyása iránti kötelezésre és a további jogsértéstől való eltiltásra irányuló keresetet részben elutasító rendelkezéseit, mivel – fellebbezés hiányában – ebben a részében az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett [Pp. 358. § (5) bekezdés].

[56] Az alperes fellebbezése megalapozatlan, az I-V. rendű felperesek csatlakozó fellebbezése megalapozott.

[57] A Fővárosi Ítéltábla nem minden tekintetben értett egyet az elsőfokú bíróság ítéletével, ezért azt – a következőkben kifejtésre kerülő indokok alapján – részben megváltoztatta.

[58] Az I-V. rendű felperesek – egyebek mellett – a Ptk 2:42. § (1) bekezdésére hivatkozással arra alapították keresetüket, hogy kapcsolattartási joguk korlátozásával az alperes megsértette több más védendő személyiségi jogukat. Ez a törvényi rendelkezés a

kapcsolattartáshoz való jog szabad érvényesíthetőségét az általánosan védelmet élvező, alapvető személyiségi jogok közé sorolja. E cél megvalósítása érdekében az Eütv. 11. §-a a betegjogok között biztosít garanciális védelmet a kapcsolattartás jogának, meghatározva, hogy a fekvőbeteg-gyógyintézetekben mely szempontok betartásával kell kialakítani a beteglátogatás rendjét.

[59] Ebből kiindulva a jogvita eldöntéséhez azt a kérdést kellett megválaszolni, hogy az alperes részéről a kapcsolattartás korlátozása a betegjogok sérelmével történt-e; és ha igen, az hátrányosan befolyásolta-e az I-V. rendű felperesek személyiségének a kibontakoztatását, és ezzel sértette-e védendő személyiségi jogaikat. Az elsőfokú bíróság részletesen kifejtette, hogy milyen indokok vezettek a kereset anyagi jogi alapja fennállásának (a személyiségi jogsértés megvalósulásának) a megállapításához; e tekintetben a Fővárosi Ítélőtábla visszaütal az elsőfokú bíróság helytálló okfejtésére, amit csupán az alperes fellebbezésére figyelemmel egészíti ki a következőkkel.

[60] A Fővárosi Ítélőtábla nem osztotta az elsőfokú bíróság jogszabály értelmezését vitató fellebbezési érvelést. Az irányadó jogszabályi rendelkezések értelmezése során abból kell kiindulni, hogy a jogalkotó az Eütv. betegjogokat szabályozó II. Fejezetében a kapcsolattartási jog tekintetében is különleges figyelmet szentel a különösen sérülékeny, emiatt védelmet igénylő személyek érdekei érvényesítésének.

[61] Az Eütv. 11. § (1) bekezdése főszabályként a fellebbezésben hivatkozott három feltételt – fekvőbeteg-gyógyintézetben meglévő feltételek fennállása, betegtársak jogainak tiszteletben tartása, betegellátás zavartalansága – a kapcsolattartás általános korlátjaként nevesíti, ugyanakkor kifejezetten előírja a 11. § (2)-(7) bekezdésekben szabályozott jogok korlátozásának a tilalmát.

[62] Az elsőfokú bíróság az Eütv. indoklásával összhangban értelmezte a 11. § (4) bekezdését akként: a kiskorú betegnek joga van arra, hogy a szülője, törvényes képviselője, illetőleg az általa vagy törvényes képviselője által megjelölt személy folyamatosan mellette tartózkodjon; a jogalkotó ezzel a speciális szabályozással ismerte el a kiskorúságból adódó védelmi szükségletet, és nyújtott védelmet a csoporthoz tartozók számára. Az Eütv. a kapcsolattartás vonatkozásában a kiskorúakon kívül ugyancsak különleges helyzetű csoportnak tekinti az általa definiáltan súlyos állapotban lévő nagykorú betegeket [Eütv. 11. § (3) bekezdés], a szülő nőket [Eütv. 11. § (5) bekezdés], valamint a vallásgyakorlókat [Eütv. 11. § (6) bekezdés].

[63] A Fővárosi Ítélőtábla osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját is, miszerint az Eütv. 11. §-ának (8) és (9) bekezdésekkel való kiegészítése érintőlegesen sem hatott ki a kiskorúak kapcsolattartási jogára. E jogszabályi rendelkezésekkel a nagykorú betegek komfortérzetének növelése és lelki támogatásának elősegítése érdekében a választott segítő személy intézményének a bevezetésére került sor.

[64] Az Eütv. 11. § (4) bekezdésének alperes általi értelmezése helytállóságát a fellebbezésében hivatkozott hatósági határozat sem támasztja alá. Az központ vizsgálat az

alperes eljárásának az Eütv. 11. § (3) és (4) bekezdésébe ütközését – a 2021. július 20-i helyszíni ellenőrzés során feltárt – azon tény alapján állapította meg, hogy a Tartós Lélegeztetési Osztályon a 2019. március 20-án kelt házirend volt érvényben, amely szerint a betegellátás szakmai szempontjai nem teszik lehetővé, hogy a hozzátartozó napközben folyamatosan, vagy a látogatási időtől eltérő időpontban a beteg mellett tartózkodjon.

[65] Súlytalan a járványügyi szabályok betartásának a szükségességére vonatkozó fellebbezési érvelés is, helytállóan fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a koronavírus járvány nem adott felhatalmazást a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók részére a kiskorú betegek kapcsolattartási jogának a korlátozására, sem a részleges megvonására. Az alperes azon védekezése, miszerint a peresített időszakban járványügyi megelőző intézkedésként szolgált a szigorú látogatási rend, azt alátámasztó konkrét szakmai érv, illetőleg az ennek megfelelő működést előíró jogszabályi rendelkezés hiányában az általánosság szintjén mozgott, és bizonyítatlan maradt.

[66] Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy a kapcsolattartás drasztikus korlátozása negatív hatásának kivédésére a fellebbezésben is hivatkozott megoldások nem jelentettek reális alternatívát, ugyanis az I. rendű felperes otthoni lélegeztetése vagy az egyik szülő kórházba költözése reálisan nem vállalható többletterhet rótt volna a családra. Ezt alátámasztotta az I. rendű felperes kezelőorvosának, főorvosnak a tanúvallomása, aki megerősítette: mind a kórházba való beköltözés, mind az otthoni lélegeztetés rendkívüli nehézségeket és problémákat okoznak a szülőknek, mindkettő teljes életmódváltást igényel.

[67] Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra is: az alperes az általa alternatívának tekintett megoldások felajánlásán túl nem tett érdemi intézkedést annak érdekében, hogy a kapcsolattartást az Eütv. 11. § (4) bekezdésében előírt tartalommal a vírusfertőzés kockázata kivédésére törekvés mellett is biztosítsa. Az elsőfokú bíróság e tekintetben is helytállóan értékelte főorvos tanúvallomását, amelynek alapján megállapította: az általa vezetett osztályon hat tartós lélegeztetésre és hat akut ellátásra szolgáló ágy volt, három kórteremben voltak elhelyezve a folyamatosan lélegeztetett betegek, egy hat személyes szobát tartanak fenn az akut betegeknek; szükség esetén az ágyakat helyezik át, a szobák között mozgatható betegágyakkal rendelkeznek. A tanú rávilágított arra, hogy az akut betegek ellátása a koronavírus járvány időszaka alatt rendkívüli mértékben lecsökkent, alig jelentkeztek, csak néhányan igényeltek osztályos kezelést. A tanúvallomás tükrében az elsőfokú bíróság részéről nem életszerűtlen feltételezés volt, hogy az alacsony betegszám mellett a rendelkezésre álló kórtermekben az ágyak áthelyezése – amelynek a fellebbezésben állított nehézségeit a tanú nem említette meg – elősegíthette volna a tartósan kezelt kiskorú betegekkel való kapcsolattartást, az alperes azonban ennek a lehetőségét meg sem vizsgálta.

[68] Alaptalanul sérelmezte az alperes, hogy az elsőfokú bíróság nem osztotta az I. rendű felperes kommunikációs készsége hiányára alapított védekezését, és nem adott helyt az ehhez kapcsolódó szakértői bizonyítási indítványának.

[69] Az elsőfokú bíróság – a már kifejtettek szerint – az Eütv. 11. § (4) bekezdésének helyálló értelmezésével jutott arra, hogy megszorító jogszabályi rendelkezés hiányában a

kapcsolattartás joga független a kiskorúak testi, szellemi fejlettségétől, adottságaitól, készségeitől, ezért súlytalan az I. rendű felperes kommunikációs képessége hiányára vonatkozó alperesi védekezés. A Fővárosi Ítéltábla kiemeli: az I. rendű felperest még a kommunikációs készség, a környezetére való visszacsatolás teljes hiánya esetén is megillette a kapcsolattartás joga, az elsőfokú bíróság ezért helytállóan mellőzte a szükségtelen orvosszakértői bizonyítást.

[70] Ehhez kapcsolódóan megjegyzi a következőket: a II-V. rendű felperesek személyes meghallgatásuk során egyezően adták elő, hogy az I. rendű felperes nonverbális – a III. rendű felperes állítása szerint általa 2018-ban elsajátított, szemmozgással igen-nem jelzést adó – kommunikációra képes, az így kifejezésre juttatott akaratának megfelelően közös játékra, meseolvasásra, zenehallgatásra nyílt lehetőségük a látogatások során. A nonverbális kommunikációra vonatkozó felperesi előadást alátámasztotta a 2023. január 26-án kelt, gyógypedagógiai tanintézmény által kiállított igazolás, amely szerint az I. rendű felperes iskolai életmódra felkészítő osztály tanulójaként teljesítette a 2022/2023. tanév I. félévét. A fellebbezésben foglaltaktól eltérően főorvos tanú nem cáfolta határozottan az I. rendű felperes képességét a kommunikációra, tapasztalata szerint mérhető volt bizonyos körülményekre való reagálása, érzékelte a szülők, ápolók jelenlétét; ugyanakkor az nem ítéltető meg egyértelműen, hogy a reakciói visszajelzésként értelmezhetőek-e, kétséges, hogy a pislogással adott reakciók mennyire mérhetőek, illetve bizonyíthatóak.

[71] A II-III. rendű felperesek egyértelmű nyilatkozata alapján az I. rendű felperessel kapcsolattartásra megjelölt személynek kell tekinteni a IV-V. rendű felpereseket is, akik a peresített időszakot megelőzően rendszeresen látogatták az unokájukat; nem merült fel adat arra, hogy kórházi jelenlétüket az alperes kifogásolta volna. Jogszabályi rendelkezés hiányában a kapcsolattartásra megjelölés tekintetében nincs formakényszer, az Eütv. 11. § (4) bekezdése nem ír elő kötelező írásbeliséget.

[72] A fellebbezésben hivatkozott, az Eütv. 15-16. §-ai nem a kapcsolattartás jogára, hanem másik betegjogra, az önrendelkezéshez való jogra vonatkoznak – többek között – a beteg cselekvőképessége elvesztése esetére tett előzetes rendelkezését szabályozza; az annak alakiságra vonatkozó előírás a kapcsolattartás jogának gyakorlása tekintetében nem irányadó, az alperes ettől eltérő fellebbezési okfejtése nem foghat helyt.

[73] A személyiségi jog megsértésének vizsgálata körében releváns körülmények értékelésével az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy az alperes – a jogszerűtlen látogatási rend kialakításával, azzal, hogy nem biztosította a kapcsolattartás jogának teljes körű érvényesülését – jogellenesen járt el. E betegjog megsértése oly mértékben hátrányosan hatott az I-V. rendű felperesek személyiségére, hogy alapot adott a Ptk. 2:43. § b) pontjában nevesített, magánélethez fűződő személyiségi jog megsértésének a megállapítására.

[74] Az alperes terhére megállapított személyiségi jogi jogsértés okán az I-V. rendű felperesek alappal kérték a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alkalmazását; a Fővárosi Ítéltábla nem osztotta a sérelemdíjra való jogosultságukat vitató fellebbezési érvelést sem.

[75] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése szerint a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkezésének bizonyítása nem szükséges. E jogszabályi rendelkezés mentesíti a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól a sérelemdíj iránt követeléssel fellépő felet. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor a sérelmet szenvedett fél az őt ért nem vagyoni sérelemért követelhet sérelemdíjat, vagyis a nem vagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének szükségképpeni feltétele.

[76] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli: az előzőekben hivatkozott jogszabályi rendelkezések nem ellentétesek, ugyanis a személyiségben okozott hátrányok bekövetkezése és mértéke az esetek egy részében bizonyíthatatlan, ugyanakkor köztudomású, ezért nem követelhető meg a bizonyítása. Más esetekben viszont azért szükségtelen bizonyítás felvétele, mert a bekövetkezett hátrány nem mutat eltérést a hasonló jogsértések esetén általában bekövetkezett és ekként köztudomásúvá vált hátrányokhoz képest. A személyiségi jogok megsértésével előidézett nem vagyoni hátrány rendszerint rontja a sértett életminőségét, amelyhez az esetek túlnyomó részében hozzájárul a kiegyensúlyozott életvitelt gátló pszichés megterhelés is.

[77] Az előterjesztett keresetben állított hátrányok: a családi élet, a támogató, gondoskodó, szerető szülői, nagyszülői szerep megélésének a hiánya, a családi kapcsolatok kiüresedése, a kiszolgáltatottság, tehetetlenség érzése, az egymástól való távoltartás miatti lelki szenvedés. Ezek a jogsértésnek olyan, a családi kötelék – szülő és gyermek, nagyszülő és unoka közötti bensőséges érzelmi kapcsolat – köztudomású jelentőségéből, fontosságából következő, az általános élettapasztalat szerint is bekövetkező hátrányok, amelyek fennállására való felperesi hivatkozás észszerű kétség nélkül elfogadható, az elsőfokú bíróság ezért helyesen ítélte szükségtelennek erre bizonyítás felvételét. Az I-V. rendű felperesek az általános élettapasztalat szerinti hátrányokhoz képest súlyosabb hátrányok bekövetkezésére, így a pszichés egészségük tartós negatív irányú változására, pszichéjük – akár betegség szintjét elérő – leromlására nem hivatkoztak, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra, hogy szükségtelen igazságügyi pszichológus szakértő kirendelése.

[78] Mindezért az alperes alaptalanul kifogásolta, hogy elzárta az elsőfokú bíróság a bizonyítástól.

[79] A Fővárosi Ítéltábla osztotta a megítélt sérelemdíjak felemelésére irányuló csatlakozó fellebbezési érvelést.

[80] A sérelemdíj meghatározása nem egzakt módon, hanem mindig józan, mértéktartó bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek a figyelembevételével történhet. A Ptk.2:52. § (3) bekezdése szerint figyelembe kell venni a jogsértés súlyát, ismétlődő jellegét, a felróhatóság mértékét, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatását. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a jogsértés időpontjában aktuális ár- és

értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által a hasonló esetekben alkalmazott sérelemdíjak (nem vagyoni kártérítések) nagyságrendjét is.

[81] A sérelemdíj a személyhez fűződő jogok megsértésének vagyoni elégtétellel történő közvetett kompenzációja és egyben magánjogi szankciója; kompenzációra és elégtételre való törekvés a jogvédelemre szoruló sértettnek, a szankció a jogsértőnek szól, ez a kettős funkció szélesebb körben ad lehetőséget a sérelemdíj összegének meghatározása során az összecszerűség szempontjából releváns körülmények mérlegelésére.

[82] Az elsőfokú bíróság mérlegelése csak részben felelt meg az előzőekben ismertetett jogelveknek. Helytállóan tekintette a jogsértés és a felróhatóság súlyát jelentősnek, figyelemmel az I-V. rendű felpereseket érintő korlátozás huzamosabb időtartamára, valamint arra, hogy az alperes többszöri panasz ellenére az intézkedési lehetőségei áttekintése, azaz érdemi felülvizsgálat nélkül tartotta fenn a jogszerűtlen látogatási rendet, azt csak a közigazgatási eljárás eredményeként módosította. Ebből következően a peresített időszakban a jogsértés folyamatosan és nem ismétlődően állt fent. A jogsértés környezeti hatásának vizsgálata körében az elsőfokú bíróság kellően vette figyelembe az I. rendű felperes megszakítás nélküli kórházi ellátása által determinált nehéz élethelyzetet, annak helytálló megállapításával, hogy az I-V. rendű felperesek számára – egyéb kapcsolattartásra szolgáló eszköz használatának a kizártsága okán – a látogatás, a személyes jelenlétük nyújtotta az egyetlen egymáshoz kapcsolódási lehetőséget.

[83] Ugyanakkor a sérelemdíj összegét nem csökkentheti az a körülmény, hogy a kapcsolattartás megsértése elsősorban betegjogi sérelmet idézett elő, és csak azon keresztül valósult meg a magánélethez fűződő személyiségi jog sérelme; a kompenzáció mértéke a személyiségi jogsértéssel okozott hátrányok értékelésén és nem a jogsértések számszerűségén alapul.

[84] Mindezekre figyelemmel a követelt sérelemdíj összege nem eltúlzott, az adott jogsértéshez kapcsolódóan kialakult bírósági gyakorlattal összhangban áll. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az I. rendű felperes esetében 1.000.000 forint – amely a jogutódlás következtében a II-III. rendű felpereseket illeti meg egymás között fele-fele arányban –, a II-III. rendű felperesek esetében személyenként 500.000 forint, a IV-V. rendű felperesek esetében személyenként 100.000 forint mutatkozik alkalmasnak az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kompenzálására.

[85] Az I-V. rendű felpereseket megillető sérelemdíjak felemelése okán az elsőfokú eljárás az I-V. rendű felperesek döntő pernyertességével zárult, így az alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a sérelemdíjak összegéhez igazodóan az I. rendű felperes felé – a jogutódait egymás között egyenlő arányban megillető – 50.000 forint, a II-III. rendű felperesek felé személyenként 25.000 forint, a IV-V. rendű felperesek felé személyenként 10.000 forint plusz áfa összegű, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (Ükr.) 3. § (2) bekezdés a) pontja és 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított ügyvédi munkadíj, valamint a II-V. rendű felperesek felé az általuk megfizetett kereseti illetékek megtérítése terheli.

[86] Súlytalan az alperes II-V. rendű felperesek felé illetékfizetésre kötelező ítéleti rendelkezést vitató fellebbezési érvelése, mert a részükről szükségtelen illetékfizetésre nem került sor, a jogvitában ugyanis nem érvényesül az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti tárgyi illetékfeljegyzési jog.

[87] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – annak nem fellebbezett részét nem érintve – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján – a rendelkező részben foglaltak szerint – részben megváltoztatta, míg egyebekben helybenhagyta azt.

[88] Az alperes a fellebbezése eredménytelenségére és az I-V. rendű felperesek csatlakozó fellebbezésének a sikerességére tekintettel köteles a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az I-V. rendű felperesek másodfokú perköltsége megfizetésére, amely a jogi képviselőjük ellátásával felmerült, az Ükr. 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alkalmazásával meghatározott – a IV-V. rendű felperesek esetében a jogszabályi minimum – összegű ügyvédi munkadíjból, valamint a II-III. rendű felperesek részéről személyenként megfizetett 5.000 forint, a IV-V. rendű felperesek részéről személyenként megfizetett 1.000 forint csatlakozó fellebbezési illetékből áll.

[89] A IV-V. rendű felperesek a csatlakozó fellebbezésükre az Itv. 46. § (4) bekezdése alapján személyenként fizetendő minimum 5.000 forint illeték helyett személyenként 1.000 forintot fizettek meg. A hiányzó 8.000 forint (2x4.000 forint) csatlakozó fellebbezési illeték, az I. rendű felperes személyes költségmentessége folytán meg nem fizetett 10.000 forint csatlakozó fellebbezési illeték, valamint a meg nem fizetett 132.000 forint fellebbezési illeték az alperes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

Budapest, 2024. október 30.

Dr. Csordás Csilla s.k.

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k.

Dr. Balsai Csaba Zoltán s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: